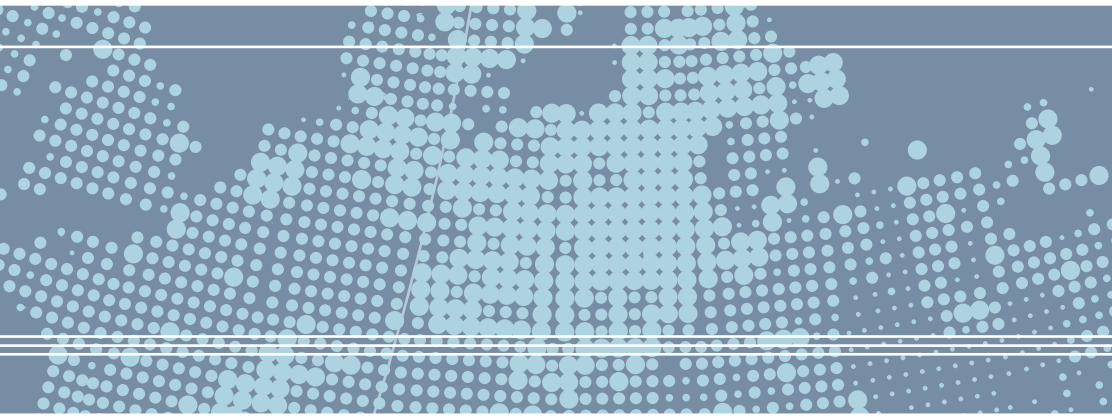

ЕМИНОС свързва

Източници и структура на ЕМИНОСа

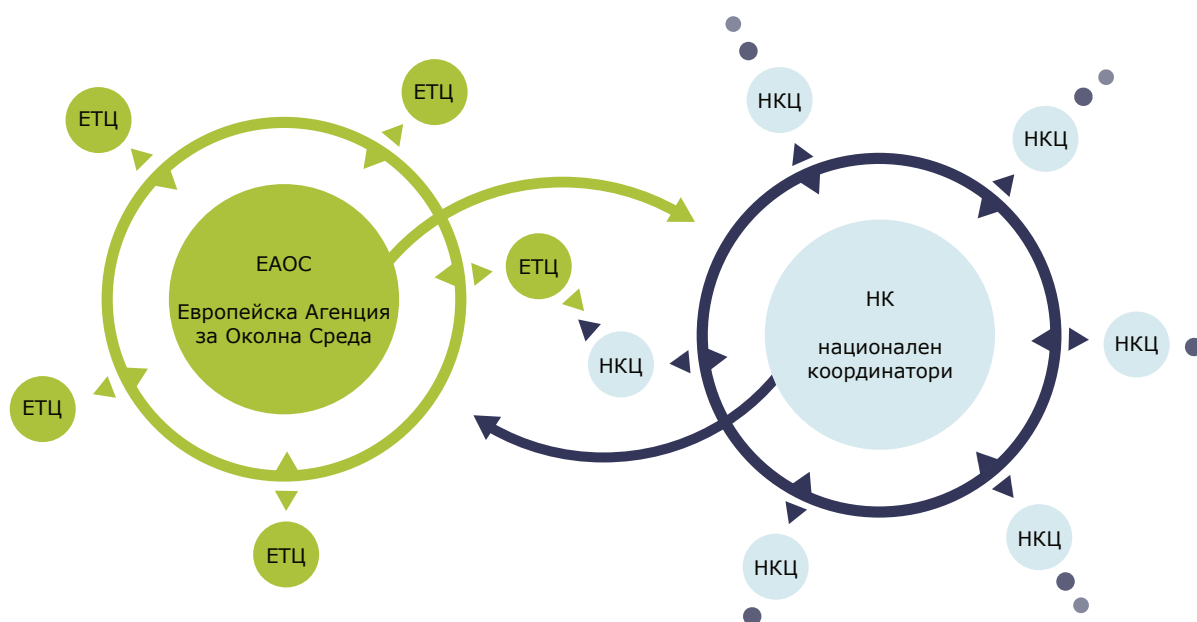
Задачи на ЕМИНОС

Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ЕМИНОС — European environment information and observation network, Eionet) има за цел да осигури навременни и качествени данни, информация и професионални сведения за оценка на състоянието на околната среда в Европа и негативните въздействия върху нея. Това позволява на вземащите политически решения да предприемат необходимите мерки за опазване на околната среда на национално и европейско ниво и да следят за ефективността на прилаганите политики и мерки.

➤ ЕМИНОС е партньорска мрежа на Европейската агенция за околна среда (ЕАОС), на нейните членове и на участващите държави. Състои се от самата Агенция, редица европейски тематични центрове (ЕТЦ) и мрежа с приблизително 900 специалисти от 37 държави, повече от 300 национални агенции и организации, занимаващи се с информация за околната среда. Това са националните координатори (НК) и националните координационни центрове (НКЦ).

Участието в ЕМИНОС има за ЕАОС решаващо значение при събирането и обработката на данни и за получаването и разпространението на информация. Инфраструктурата на информационната технология на ЕМИНОС (понякога означавана като е-ЕМИНОС) подпомага организации и отделни лица, свързани с мрежата. Тази брошура описва структурата, работните методи, резултатите и бъдещата дейност на ЕМИНОС.

Източници и структура на ЕМИНОСа

ЕМИНОС се разраства с разширяването на ЕАОС

ЕМИНОС е създадена през 1994 г. и се превърна в добре познат източник на висококачествени данни и информация за състоянието на околната среда в Европа, въздействието и източниците на въздействие върху нея. Едновременно с нарастване на броя на страните-членки на ЕАОС, се разшири и ЕМИНОС.

През 1994 г. ЕАОС имаше 18 членуващи страни и ЕМИНОС обхващаше 15 държави-членки на ЕС (Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Ирландия, Италия, Люксембург, Холандия, Португалия, Испания, Швеция и Великобритания), както и три страни от Европейската асоциация за свободна търговия (Исландия, Лихтенщайн и Норвегия).

През 1996 г. 10 страни-кандидатки от Централна и Източна Европа (България, Чешка Република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словашка Република и Словения) се включиха в дейността на ЕАОС и започнаха да развиват свои национални мрежи. Повечето от тях се присъединиха към ЕАОС през януари 2002 г., наред с други заинтересувани страни като Кипър, Малта и Турция. До 2003 г. всички посочени страни станаха членове на ЕАОС с пълно участие в ЕМИНОС, с което броят на членуващите страни стана 31. ЕАОС беше първия орган на ЕС, който отвори вратите

си за присъединяващите се страни и страните-кандидатки. Сега Швейцария, Албания, Босна и Херцеговина, Хърватска, БЮР Македония, Сърбия и Черна гора участват в ЕМИНОС и в работната програма на ЕАОС, още преди да са станали членове на Агенцията.

С помощта на ЕМИНОС, Агенцията събира данни за околната среда от отделни страни като се стреми да получава навременни, национално гарантирани и висококачествени данни. Това създава основата за интегрирани оценки и знания за околната среда, които се разпространяват и са достъпни чрез уебсайта на ЕАОС. Тази информация служи да подпомага процесите на управление, провеждане и оценка на политиката в областта на околната среда, както и участието на обществеността на национално, европейско и световно ниво.

Източници и структура на ЕМИНОСа

Европейски тематичен център (ЕТЦ)

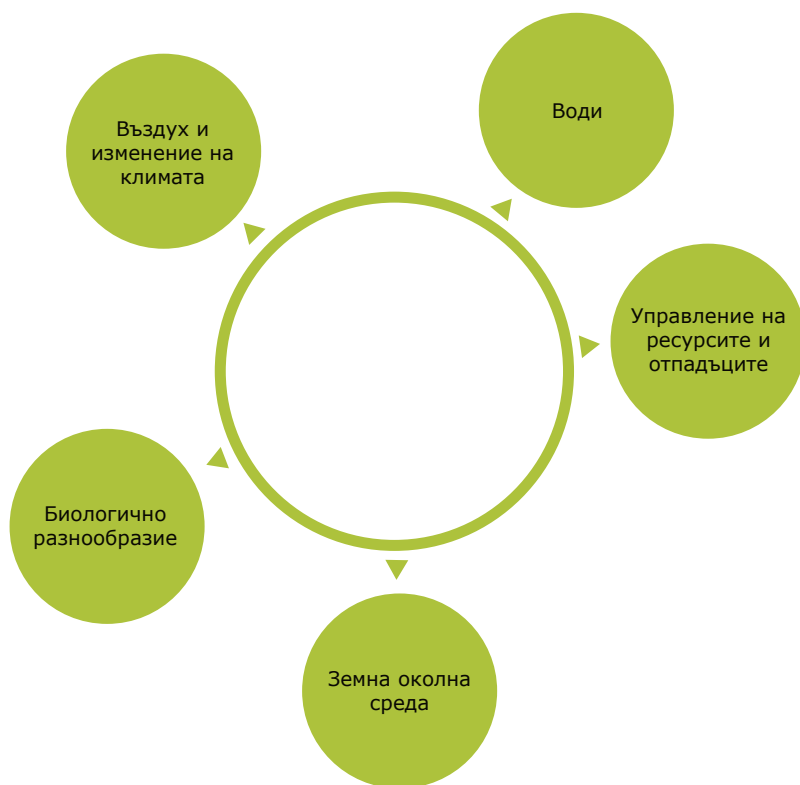
Консорциум от организации от страните-членки на ЕАОС, специализиран в специфична област на околната среда и договорно обвързан с ЕАОС за подпомагане на работната ѝ програма.

➤ Европейските тематични центрове (ЕТЦ) са центрове тематично специализирани в различни области на околната среда и договорно обвързани с Агенцията за изпълнение на конкретни задачи, определени в стратегията на ЕАОС (петгодишна работна програма) и в годишните ѝ организационни планове. Те са назначени от управителния съвет на ЕАОС в съответствие с явни европейски процедури на конкурсен избор и работят като разширение на ЕАОС в специфичните тематични области. Всеки тематичен център се състои от водеща организация и специализирани партньорски организации от изследователски и информационни общности в областта на околната среда, които обединяват своите ресурси и професионален опит в съответната тематична област.

Европейските тематични центрове, работейки съвместно с членуващите и сътрудническите държави, улесняват събирането на данни и информация от страните, изработват доклади и други услуги на ЕАОС и ЕМИНОС.

Понастоящем съществуват пет ЕТЦ, в областта на въздуха и изменение на климата, води, земна околна среда, отпадъци и материални потоци, а също и опазване на природата и биологичното разнообразие. Последните два центъра ще бъдат заменени през 2005 г. съответно с европейски тематичен център за управление на ресурсите и отпадъците и европейски тематичен център за биологично разнообразие.

Източници и структура на ЕМИНОСа

Национален координатор (НК)

Специалист или група специалисти от национални организации по околна среда, определени и финансирани от съответната страна и упълномощени да извършват функция на главно лице за връзка с ЕАОС. Националният координатор ръководи вътрешната национална мрежа, състояща се от много национални координационни центрове (НКЦ), за да подкрепя изпълнението на работната програма на ЕАОС.

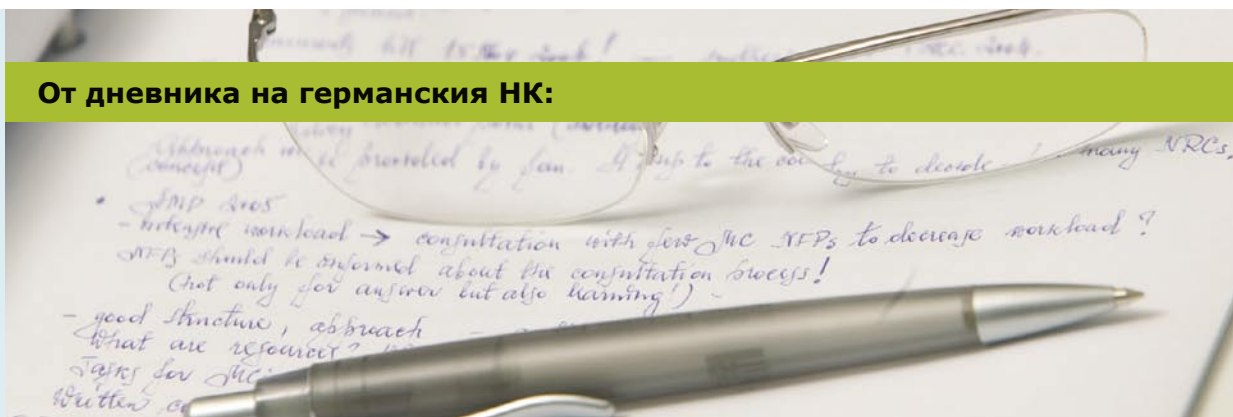
➤ Националните координатори са главни лица за връзка с ЕАОС в държавите-членки. Тяхна задача е да работят съвместно с ЕАОС и с европейските тематични центрове, а също така да организират националната координация на дейностите, отнасящи се към стратегията на ЕАОС. Работните методи са различни за всяка страна. Това отчасти отразява различните характеристики на националните системи за опазване на околната среда, в рамките на които те са основани. Например, някои НК работят в рамките на агенции по околна среда, други са част от министерства на околната среда, трети са в централизиран национални управления или в децентрализиран, понякога федерални системи.

Националните координатори поддържат и развиват националните мрежи, улесняват и координират контакти, искания и предаване на материали между национално и европейско ниво. Освен това те функционират като съветници на членовете на управителния съвет на ЕАОС и развиват контакти с други организации, имащи отношение с основната дейност, например Евростат. С цел да популяризират публикациите на ЕАОС, редица национални координатори организират различни обществени прояви и предоставят информация на медиите.

Източници и структура на ЕМИНОСа

От дневника на германския НК:

Понеделник	Да получа документите за февруарската среща на НК/ЕМИНОС Да се определят съответните НКЦ и другите експерти за принос Да се разпространят следните проектни документи за коментар: годишен организационен план на ЕАОС; политиката на ЕАОС във връзка с преводите и предложение за промяна в структурата на ЕМИНОС
Вторник	Да напомня на НКЦ — качество на въздуха: срокът за предаване на месечната справка за озон е настъпил! Да се постави в централния депозитор: информация за националния проект за земно покритие Проверка на качеството на превода на годишния отчет на ЕАОС Покана от ЕТЦ — земна околна среда за годишен ЕМИНОС семинар Да се препрати на НКЦ за земно покритие, да провера в понеделник
Сряда	Да получа проектния отчет на ЕАОС за енергията Да изпратя документа до НКЦ — енергия за коментари и им напомни да се провери верността на националната информация Да подготвя национална среща на ЕМИНОС: покани, дневен ред, място на срещата, бюджет Да се обадя по телефона на НК в Норвегия, България и Холандия, за да обсъдим промяната в структурата на мрежата ЕМИНОС
Четвъртък	Искане на тематичния център по отпадъците за информация относно националната политика и съответните мерки. Да се определят информационните източници Обратна връзка с НКЦ — води и НКЦ — природа за срещата на НК/ЕМИНОС. До сега не съм получила коментар от НКЦ — емисии в атмосферата (да им напомня следващата седмица!) Да обобща коментарите от отделните страни към проектния отчет за сигнали на ЕАОС
Петък	Да информирам управителния съвет или висшето ръководство за националното изпълнение на приоритетните информационни потоци на ЕМИНОС Да подготвя отчет за изпълнение на задачите за члена на управителния съвет и да го информирам за предстоящата среща в ЕАОС

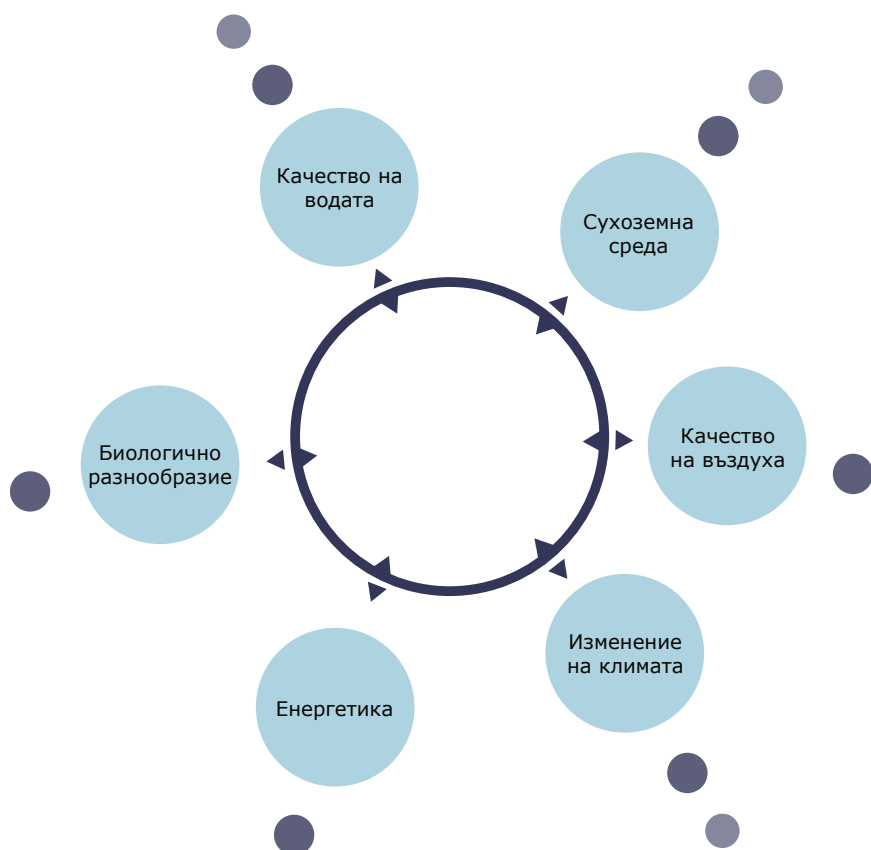
Източници и структура на ЕМИНОСа

Национален координационен център (НКЦ)

Специалист или група специалисти от национални организации по околната среда, определени и финансирани от съответната страна да работят с ЕАОС и съответните тематични центрове в конкретни области на околната среда, включени в работната програма на ЕАОС.

➤ Националните координационни центрове (НКЦ) се избират от държавите-членки. Това са отделни специалисти (или групи специалисти), финансирани от държавите си, работещи в организации, които редовно събират или предават данни за околната среда на национално ниво и/или са добре запознати с различни проблеми на околната среда, мониторинг или моделиране. Националните координационни центрове се създават в специфичните области на действие на околната среда, като например, качество на въздуха, изменение на климата, качество на водите, генериране на отпадъци, биологично разнообразие, енергетика и редица други. Същите извършват техническа координация в посочените области, работят съвместно с ЕАОС и съответните тематични центрове. Структурата на НКЦ варира в зависимост от изискванията и приоритетите в стратегията на ЕАОС.

ЕМИНОС — история на успех

➤ Групата ЕМИНОС, се състои от националните координатори, ръководителите на Европейските тематични центрове, представители на Европейската комисия и съответните служители на ЕАОС. Тя се събира три пъти годишно с участието на около 70–80 души. Резултатите от дискусиите на групата се предават на управителния съвет на ЕАОС, който заседава два до три пъти годишно. По този начин се подпомага процеса на вземане на решения на политическо равнище.

Всеки европейски тематичен център редовно кани съответните специалисти от националните координационни центрове на ЕМИНОС семинари, където те представят резултатите от дейността си, дискутират и договарят с представители на страните по-нататъшните методи на работа. Тези семинари помагат за поддържането и укрепването на добрите контакти между европейските тематични центрове и националните координационни центрове, както и между самите страни.

ЕМИНОС — история на успех

Базирайки се на сведенията от ЕМИНОС партньорите, ЕАОС е определила приоритетни годишни информационни потоци. Тези данни, текущо събирани в области на качество на въздуха, емисии в атмосферата, подземни и повърхностни води, морски и крайбрежни води, замърсени почви, опазване на природата и земно покритие, се използват за актуализация на основния комплект екологични показатели, които са в основата на докладите и оценките на ЕАОС. Всяка година ЕАОС прави годишен отчет на изпълнението на отделните страни в предаването на тези данни. Този годишен отчет е полезен инструмент за сравняване на изпълнението на отделните страни и ги поощрява да подобряват докладването си. При възможност ЕМИНОС използва данни и информация, които отделните страни вече са докладвали в рамките на ЕС или по международни задължения. Това означава, че данните събрани веднъж на национално ниво могат да се използват за различни цели на национално, европейско и международно ниво.

За решаване на проблемите на околната среда е необходим единен европейски подход. Мрежата ЕМИНОС има водеща роля в постигането на това сътрудничество. ЕМИНОС покрива голяма част от Европа и има десетгодишен опит на развитие и устойчивост.

Тази мрежа свързва най-добрите национални специалисти по въпросите на околната среда с политическите дейци на национално и европейско ниво.

ЕМИНОС — история на успех

➤ Един пример, за това как ЕАОС успя да издаде през 2003 г. първия тематичен доклад, базиран на показатели за състоянието и въздействието върху околната среда в Европа: *Водите в Европа: оценка базирана на показатели:*

- септември 2002 г., ЕАОС изисква от националните координатори и специализираните координационни центрове по водите в 37 страни годишна актуализация на приоритетните данни за водите;
- септември-декември 2002 г., националните координационни центрове изпращат своите данни по електронен път до централната информационна база в ЕАОС;
- януари-април 2003 г., Европейският тематичен център по водите, съвместно с националните координационни центрове, извършва основен контрол на качеството и предава проверените данни на ЕАОС, за да ги включи в уеб-базата данни Waterbase;
- април-юни 2003 г., Европейският тематичен център по водите използва тези данни, допълнени с данни от други европейски източници, да актуализира информацията за показателите, които ще се използват в доклада за водите, базиран на показатели;
- юли 2003 г., специалистите от Европейския тематичен център по водите и от ЕАОС подготвят окончателното предложение за доклад и чрез електронната мрежа ЕМИНОС (е-ЕМИНОС) го изпращат на отделните страни за коментар и одобрение;
- септември-октомври 2003 г., ЕАОС и Европейският тематичен център по водите приключват окончателния вариант на доклада и ЕАОС го предава в издателството;
- ноември 2003 г., докладът е публикуван в печатна форма и на уебсайта на ЕАОС, и са предприети дейности за разпространението му.

ЕМИНОС — история на успех

Държавите се възползваха от споделените съвети, професионални знания и опит за развитие на националните възможности, особено в области като събиране и управление на данни, изготвяне и разпространение на информация, имаща отношение към политиките в съответните области.

Създадените европейски тематични центрове покриват основните екологични теми и тяхното включване в ЕМИНОС укрепва връзките между отделните страни и ЕАОС.

Интензивното общуване между националните координационни центрове и европейските тематични центрове подобри качеството на данните на национално и европейско ниво, а в редица страни помогна да се укрепи капацитета на съществуващите мониторингови системи. Ранното членство в ЕАОС и ЕМИНОС помогна на новите държави-членки на ЕС да прецизират проблемите на околната среда, което се отрази върху предмета и обхвата на националните мониторингови системи.

Данните, които страните са задължени да докладват на европейско ниво, се събират и анализират открито в ЕАОС и в европейските тематични центрове, така че да представят състоянието на околната среда в Европа и въздействията върху нея. По този начин е възможно да се сравнява дейността по опазването на околната среда в отделните страни. Освен това, държавите-членки на ЕАОС са насърчавани да развият националните си мрежи по начини, които осигуряват съвместимост с международните и европейски изисквания за докладване.

ЕМИНОС в бъдещето

➤ Изискванията за информация относно околната среда се развиват. Започвайки първоначално с предоставяне на информация и данни за околната среда, ЕАОС сега е напълно ангажирана с Европейския парламент, Европейската комисия, и страните членуващи в Агенцията, не само с докладване за

състоянието на околната среда, но и с перспективите за околната среда и с ефективността на ключови екологични и секторни политики. В следващите пет години ЕАОС и ЕМИНОС ще разширят своите дейности с оглед подкрепа на различни политически процеси.

ЕАОС и ЕМИНОС работят по четири главни тематични области за пряко подпомагане на шестата работна програма на ЕС за околната среда. Тези области са:

- промяна на климата;
- загуба на биологичното разнообразие и изсяняване на пространствените изменения в околната среда;
- опазване на човешкото здраве и качеството на живот;
- устойчиво използване и управление на природните ресурси и отпадъците.

Всяка от тези области се влияе от дейностите в секторите, които също трябва да се вземат предвид, например, земеделие, химическа промишленост, енергетика, транспорт и планиране на земеползването. Достигнат е напредък по интегриране на екологичните въпроси и информацията в секторните политики, особено в транспорта, и продължава работа в секторите енергетика и земеделие.

ЕМИНОС в бъдещето

ЕМИНОС направи значителен принос и продължава своите усилия в:

- Отчитане на напредъка за постигане целите на протокола от Киото с по-точна и своевременна оценка на газовете, причиняващи парников ефект, и за сравняване на Европа с други региони на света;
- Развитие на показатели за оценка на изпълнението на политиката в областта на биологичното разнообразие и по специално за прилагането на Натура 2000, целта 2010 г. за спиране загубата на биологично разнообразие и връзката със секторните политики;
- Подкрепа на пространствените изисквания на европейските и глобалните инициативи, включително тематичните стратегии за морска околна среда и почвите;
- По-нататъшно развитие на европейската мониторингова мрежа за водите — Eurowaternet, в подкрепа на докладването по Рамковата директива за водите и други директиви и прилагане на информационна система за водите в Европа;
- Оценка на въздействието на замърсяващи въздуха вещества върху човека;
- Оценка на природни и технологични рискове и въздействието върху околната среда и икономиката;
- Оценка на количеството отпадъци и материалните потоци, с цел намаляване производството на отпадъци и прекъсване връзката между количеството използвани ресурси и икономическия растеж.

➤ ЕМИНОС значително се разви по време на своите първи 10 години. Сега е готова да приспособи структурата си към променящите се проблеми и приоритети. Чрез ЕМИНОС, страните-членки на ЕАОС работят за осигуряване на улеснен и интегриран достъп до информацията за околната среда в Европа.

Подпомагането на оценката и развитието на политиката в областта на околната среда чрез сътрудничество и споделена информация, както показва примерът на ЕМИНОС, е успешен модел, който може да бъде пренесен и да помогне за свързването на останалите части на света.

Институции на националните координатори

Страни членуващи в ЕАОС

Австрия

Umweltbundesamt (UBA)
<http://www.umweltbundesamt.at/>

Белгия

Intergewestelijke Cel voor Leefmilieu (IRCEL)
<http://www.irceline.be/>

България

Изпълнителна Агенция по околна среда
<http://nfp-bg.eionet.eu.int/ncsd/index.html>

Великобритания

Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA)
<http://www.defra.gov.uk/>

Германия

Umweltbundesamt (UBA)
<http://www.umweltbundesamt.de/>

Гърция

Ministry for the Environment, Physical Planning and Public Works
<http://www.minenv.gr/>

Дания

National Environmental Research Institute (NERI)
<http://www.dmu.dk/>

Естония

Estonian Environment Information Centre
<http://www.keskkonnainfo.ee/>

Ирландия

Environmental Protection Agency
<http://www.epa.ie/>

Исландия

Environment and Food Agency
<http://www.ust.is/>

Испания

Ministerio de Medio Ambiente
<http://www.mma.es/>

Италия

Agenzia per la Protezione dell'Ambiente e per i Servizi Tecnici (APAT)
<http://www.apat.gov.it/>

Кипър

Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment
<http://www.cyprus.gov.cy/>

Латвия

Latvian Environment Agency
http://www.varam.gov.lv/varam/P_inst/Elva.htm

Литва

Environmental Protection Agency
<http://aaa.am.lt/VI/>

Лихтенщайн

National Office for Forests, Nature and Landscape
<http://www.llv.li/amtstellen/llv-awnl/llv-awnl-home.htm>

Люксембург

Ministère de l'Environnement
<http://www.environnement.public.lu/>

Малта

Malta Environment and Planning Authority
<http://www.mepa.org.mt/>

Норвегия

Norwegian Pollution Control Authority
<http://www.sft.no/>

Полша

Chief Inspectorate for Environmental Protection
<http://www.gios.gov.pl/>

Португалия

Institute of Environment
<http://www.iambiente.pt/>

Румъния

Ministry of Waters and Environmental Protection
<http://www.mappm.ro/>

Словашка република

Slovak Environmental Agency
<http://www.sazp.sk/>

Институции на националните координатори

Словения

Environment Agency of the Republic of Slovenia
<http://www.arso.gov.si/>

Турция

Ministry of Environment
<http://www.cevre.gov.tr/>

Унгария

Ministry of Environment and Water
<http://www.ktm.hu/>

Финландия

Finnish Environment Institute
<http://www.ymparisto.fi/>

Франция

Institut Français de l'Environnement (IFEN)
<http://www.ifen.fr/>

Холандия

National Institute of Public Health and
Environmental Protection
<http://www.rivm.nl/>

Чешка република

Czech Environmental Institute
<http://www.ceu.cz/>

Швеция

Swedish Environmental Protection Agency
<http://www.naturvardsverket.se/>

Държави, работещи съвместно с ЕАОС

Албания

Ministry of Environment
<http://www.managenergy.net/actors/A2291.htm>

Бивша Югославска Република Македония

Ministry of Environment and Physical Planning
<http://www.moep.gov.mk/default-MK.asp>

Босна и Херцеговина

Federal Ministry for Physical Planning and
Environment
<http://www.fmpuio.gov.ba/>

Монако

Bureau de la Coopération Internationale
<http://www.gouv.mc/>

Сърбия и Черна гора

European Integration Office
<http://www.feio.sv.gov.yu/>

Хърватска

Croatian Environment Agency
<http://www.azo.hr/default.asp>

Швейцария

Swiss Agency for the Environment, Forests and
Landscape (SAEFL)
<http://www.umwelt-schweiz.ch/buwal/de/>

България Belgique/België Česká republika Danmark Deutschland Eesti Ελλάδα España
 France Ireland Island Italia Κύπρος Latvija Liechtenstein Lietuva Luxembourg Magyarország
 Malta Nederland Norge Österreich Polska Portugal Romania Slovenija Slovenská republik
 Suomi/Finland Sverige Türkiye United Kingdom България Belgique/België Česká repub-
 Danmark Deutschland Eesti Ελλάδα España France Ireland Island Italia Κύπρος Latv-
 ienština Liechtenstein Lietuva Luxembourg Magyarország Malta Nederland Norge Öster-
 reich Polska Portugal Romania Slovenija Slovenská republika Suomi/Finland Sverige Türkiye United K-
 ingdom България Belgique/België Česká republika Danmark Deutschland Eesti Ελλάδα Esp-
 aña France Ireland Island Italia Κύπρος Latvija Liechtenstein Lietuva Luxembourg Magyarország
 Malta Nederland Norge Österreich Polska Portugal Romania Slovenija Slovenská republik
 Suomi/Finland Sverige Türkiye United Kingdom България Belgique/België Česká repub-

За повече информация

ЕАОС:

<http://www.eea.eu.int/>

Списък на националните координатори и на европейските тематични центрове:

http://org.eea.eu.int/organisation/nfp-eionet_group.html

Методи и структура на ЕМИНОС:

<http://www.eionet.eu.int/>

Reportnet:

<http://www.eionet.eu.int/reportnet.html>

Стратегия на ЕАОС:

<http://org.eea.eu.int/documents/strategy.pdf>

Европейска агенция за околна среда
 Конгенс Нюторв 6
 1050 Копенхаген К
 Дания

Тел.: +45 33 36 71 00
 Факс: +45 33 36 71 99

Уебсайт: www.eea.eu.int
 Справки: www.eea.eu.int/enquiries

ISBN 92-9167-750-7

9 789291 677504

